

§ 81

**Varhaiskasvatuslautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle
valtuutettu Yrjö Hakasen ym. talousarvioaloitteesta
varhaiskasvatuksesta 2014 - 2016**

Pöydälle 14.5.2013

HEL 2013-002199 T 00 00 03

Päätös

Varhaiskasvatuslautakunta päätti antaa talousarvioaloitteesta kaupunginhallitukselle seuraavansisältöisen lausunnon.

Kaupungin vuoden 2014 talousarvion raamin lähtökohtana on valtuustokauden 2013–2016 strategiaohjelman mukainen talouden tasapaino ja tuottavuuden parantamista koskeva tavoite.

Useimpien hallintokuntien toimintamenot eivät raamin mukaan kasva talousarvioon 2013 nähden. Määrärahaa on kohdennettu toiminnoille, joissa on väestönkasvusta aiheutuvaa väistämätöntä palvelutarpeen kasvua kuten esim. varhaiskasvatusvirastolle.

Varhaiskasvatusviraston menoraami vuodelle 2014 on 368,0 milj. euroa, mikä on 12,7 milj. euroa enemmän kuin vuoden 2013 talousarviossa. Määrärahat kasvavat vuoden 2012 tilinpäätökseen (tilinpäätös tehty yhdenmukaiseksi hallinnon osalta) verrattuna 25,0 milj. euroa.

Viimeisimmän väestöennusteen mukaan alle kouluikäisten 1–6-vuotiaiden lasten määrän ennustetaan kasvavan vuonna 2013 noin 760 lapsella ja vuonna 2014 noin 850 lapsella.

Varhaiskasvatusviraston palvelustrategian mukaisesti palvelut toteutetaan pääsääntöisesti kaupungin omana toimintana. Yksityinen palvelutuotanto täydentää kaupungin itse tuottamia palveluja. Ostopalveluina hankitaan pieni osa palveluista, joissa vaaditaan erityistä osaamista. Lasten yksityisen hoidon tuen käytön ja kerhotoiminnan lisääntyminen otetaan huomioon päivähoidon palveluverkon suunnittelussa. Varhaiskasvatusvirastossa nähdään, että väestöennusteen mukainen lapsimäärän kasvu aiheuttaa runsaasti uutta päivähoidon palvelutarvetta.

Helsingin päivähoidossa noudatetaan lasten päivähoidosta annetun asetuksen mukaista henkilöstömitoitusta. Asetuksen 6 §:n mukaan päiväkodissa tulee hoito- ja kasvatustehtävissä olla vähintään yksi henkilö enintään seitsemää kokopäivähoidossa olevaa kolme vuotta täyttänyttä ja enintään neljää alle kolmevuotiasta lasta kohden. Lisäksi

asetuksen mukaan joka kolmannella hoito- ja kasvatushenkilöstöön kuuluvalla tulee olla vähintään opistoasteinen sosiaali- tai terveydenhuoltoalan taikka muun alan ammatillinen tutkinto ja muilla hoito- ja kasvatustehtävissä toimivilla vastaava, vähintään kouluasteinen tutkinto.

Maaliskuussa 2013 Helsingin suomenkielisessä päivähoidossa oli lapsiryhmissä työskenteleviä vakituisia hoito- ja kasvatushenkilöitä 3126. Heistä lastentarhanopettajan tai erityislastentarhanopettajan tehtävässä työskenteli 1273 (41 %) ja lastenhoitajan tehtävässä 1853 (59 %) henkilöä. Vuoden 2007 keväällä lastentarhanopettajan tehtävässä työskenteli 37 % ja lastenhoitajan tehtävässä 63 % hoito- ja kasvatushenkilöstöstä, joten korkeammin koulutetun henkilöstön suhteellinen osuus on viime vuosina jonkin verran kasvanut.

Varhaiskasvatusviraston talousarvioehdotuksessa vuodelle 2014 on varattu positiivisen diskriminaation määrärahaa 850 000 euroa, mikä vastaa vuoden 2013 käyttösuunnitelmassa määritettyä tasoa. Positiivisen diskriminaation (PD) määrärahaa käytetään erityisesti hoito- ja kasvatushenkilöstön määrän ja osaamisen lisäämiseen niillä asuinalueilla, joilla alueen indikaattorien perusteella on nähtävissä riskitekijöitä. Vuonna 2013 PD-rahalla on palkattu hoito- ja kasvatushenkilöstöä asetuksen mukaiseen mitoitukseen kuuluvan henkilöstön lisäksi: viisi lastentarhanopettajaa, kolme erityislastentarhanopettajaa, kahdeksan lastenhoitajaa ja kaksi leikkipuistoissa toimivaa sosiaaliohjaajaa. Lisäksi osaamista on vahvistettu muuttamalla 26 lastenhoitajan vakanssia lastentarhanopettajan vakansseiksi ja yksi lastentarhanopettajan vakanssi erityislastentarhanopettajan vakanssiksi.

Vuoden 2014 talousarvioehdotuksessa ei ole varauduttu laajempaan hoito- ja kasvatushenkilöstöä koskevaan muutokseen.

Helsingin kaupungin uuden strategiaohjelman 2013–2016 mukaan strategiakaudelle asetetaan vuotuiseksi investointien tasoksi 435 milj. euroa. Jokaisen investointihankkeen yhteydessä on esitettävä selvitys, onko hanke toteutettavissa sitovan investointi- ja toimintamenoraamin puitteissa sekä toteuttaako hanke tuottavuudelle, tilatehokkuudelle ja eläköitymiseen varautumiselle strategiassa asetetut tavoitteet.

Ehdotukset vuosien 2014–2018 rakentamishankeohjelmiin perustuvat varhaiskasvatusviraston palveluverkkolinjauksiin ja palveluverkkojen kehittämissuunnitelmiin. Uusille asuinalueille sijoittuvat hankkeet on ajoitettu aluerakentamisen ja väestöennusteiden mukaisesti siten, että ne voidaan toteuttaa tarpeita vastaavasti.

Talonrakennushankkeiden rakentamishankelmassa vuosille 2014–2018 on tällä hetkellä neljätoista päiväkotien uudishanketta, kolme

päiväkotien ja kuusi leikkipuistojen peruskorjausta korvaavaa hanketta sekä kaksi paviljonkipäiväkotihanketta. Lisäksi siihen sisältyy 23 peruskorjaushanketta. Vuokra- ja osakehankeohjelmaan sisältyy lisäksi kuusi päiväkotihanketta.

Varhaiskasvatusviraston hankkeiden tarve perustuu väestöennusteisiin ja alle kouluikäisten lasten määriin. Uusilla alueilla varaudutaan järjestämään kunnallisia päiväkotipalveluja noin 61 prosentille 1–6-vuotiaasta väestöstä. Väestöennusteen mukaan lasten määrä lisääntyy vuosina 2013–2018 runsaalla 4300 lapsella, minkä arvioidaan aiheuttavan 2 440 päiväkotitilapaikan tarpeen. Tällä hetkellä rakentamishjelmaan sisältyy suunnitelma 2 020 tilapaikan toteuttamisesta.

Esittelijä

varhaiskasvatusjohtaja
Satu Järvenkallas

Lisätiedot

Armi Vaden, taloussuunnittelupäällikkö, puhelin: 310 43346
armi.vaden(a)hel.fi

Liitteet

1 Hakanen Yrjö talousarvioaloite Kvsto 13.2.2013 asia 42

Päätösehdotus

Varhaiskasvatuslautakunta päättäne antaa talousarvioaloitteesta kaupunginhallitukselle seuraavansisältöisen lausunnon.

Kaupungin vuoden 2014 talousarvion raamin lähtökohtana on valtuustokauden 2013–2016 strategiaohjelman mukainen talouden tasapaino ja tuottavuuden parantamista koskeva tavoite.

Useimpien hallintokuntien toimintamenot eivät raamin mukaan kasva talousarvioon 2013 nähden. Määrärahaa on kohdennettu toiminnoille, joissa on väestönkasvusta aiheutuvaa väistämätöntä palvelutarpeen kasvua kuten esim. varhaiskasvatusvirastolle.

Varhaiskasvatusviraston menoraami vuodelle 2014 on 368,0 milj. euroa, mikä on 12,7 milj. euroa enemmän kuin vuoden 2013 talousarviossa. Määrärahat kasvavat vuoden 2012 tilinpäätökseen (tilinpäätös tehty yhdenmukaiseksi hallinnon osalta) verrattuna 25,0 milj. euroa.

Viimeisimmän väestöennusteen mukaan alle kouluikäisten 1–6-vuotiaiden lasten määrän ennustetaan kasvavan vuonna 2013 noin 760 lapsella ja vuonna 2014 noin 850 lapsella.

Varhaiskasvatusviraston palvelustrategian mukaisesti palvelut toteutetaan pääsääntöisesti kaupungin omana toimintana. Yksityinen palvelutuotanto täydentää kaupungin itse tuottamia palveluja. Ostopalveluina hankitaan pieni osa palveluista, joissa vaaditaan erityistä osaamista. Lasten yksityisen hoidon tuen käytön ja kerhotoiminnan lisääntyminen otetaan huomioon päivähoidon palveluverkon suunnittelussa. Varhaiskasvatusvirastossa nähdään, että väestöennusteen mukainen lapsimäärän kasvu aiheuttaa runsaasti uutta päivähoidon palvelutarvetta.

Helsingin päivähoidossa noudatetaan lasten päivähoidosta annetun asetuksen mukaista henkilöstömitoitusta. Asetuksen 6 §:n mukaan päiväkodissa tulee hoito- ja kasvatustehtävissä olla vähintään yksi henkilö enintään seitsemää kokopäivähoidossa olevaa kolme vuotta täyttänyttä ja enintään neljää alle kolmevuotiasta lasta kohden. Lisäksi asetuksen mukaan joka kolmannella hoito- ja kasvatushenkilöstöön kuuluvalla tulee olla vähintään opistoasteinen sosiaali- tai terveydenhuoltoalan taikka muun alan ammatillinen tutkinto ja muilla hoito- ja kasvatustehtävissä toimivilla vastaava, vähintään kouluasteinen tutkinto.

Maaliskuussa 2013 Helsingin suomenkielisessä päivähoidossa oli lapsiryhmissä työskenteleviä vakituisia hoito- ja kasvatushenkilöitä 3126. Heistä lastentarhanopettajan tai erityislastentarhanopettajan tehtävässä työskenteli 1273 (41 %) ja lastenhoitajan tehtävässä 1853 (59 %) henkilöä. Vuoden 2007 keväällä lastentarhanopettajan tehtävässä työskenteli 37 % ja lastenhoitajan tehtävässä 63 % hoito- ja kasvatushenkilöstöstä, joten korkeammin koulutetun henkilöstön suhteellinen osuus on viime vuosina jonkin verran kasvanut.

Varhaiskasvatusviraston talousarvioehdotuksessa vuodelle 2014 on varattu positiivisen diskriminaation määrärahaa 850 000 euroa, mikä vastaa vuoden 2013 käyttösuunnitelmassa määriteltä tasoa. Positiivisen diskriminaation (PD) määrärahaa käytetään erityisesti hoito- ja kasvatushenkilöstön määrän ja osaamisen lisäämiseen niillä asuinalueilla, joilla alueen indikaattorien perusteella on nähtävissä riskitekiöitä. Vuonna 2013 PD-rahalla on palkattu hoito- ja kasvatushenkilöstöä asetuksen mukaiseen mitoitukseen kuuluvan henkilöstön lisäksi: viisi lastentarhanopettajaa, kolme erityislastentarhanopettajaa, kahdeksan lastenhoitajaa ja kaksi leikkipuistoissa toimivaa sosiaalihoitajaa. Lisäksi osaamista on vahvistettu muuttamalla 26 lastenhoitajan vakanssia lastentarhanopettajan vakansseiksi ja yksi lastentarhanopettajan vakanssi erityislastentarhanopettajan vakanssiksi.

Vuoden 2014 talousarvioehdotuksessa ei ole varauduttu laajempaan hoito- ja kasvatushenkilöstöä koskevaan muutokseen.

Helsingin kaupungin uuden strategiaohjelman 2013–2016 mukaan strategiakaudelle asetetaan vuotuiseksi investointien tasoksi 435 milj. euroa. Jokaisen investointihankkeen yhteydessä on esitettävä selvitys, onko hanke toteutettavissa sitovan investointi- ja toimintamenoraamin puitteissa sekä toteuttaako hanke tuottavuudelle, tilatehokkuudelle ja eläköitymiseen varautumiselle strategiassa asetetut tavoitteet.

Ehdotukset vuosien 2014–2018 rakentamishankeohjelmiin perustuvat varhaiskasvatusviraston palveluverkkolinjauksiin ja palveluverkkojen kehittämissuunnitelmiin. Uusille asuinalueille sijoittuvat hankkeet on ajoitettu aluerakentamisen ja väestöennusteiden mukaisesti siten, että ne voidaan toteuttaa tarpeita vastaavasti.

Talonrakennushankkeiden rakentamisohjelmassa vuosille 2014–2018 on tällä hetkellä neljätoista päiväkotien uudishanketta, kolme päiväkotien ja kuusi leikkipuistojen peruskorjausta korvaavaa hanketta sekä kaksi paviljonkipäiväkotihanketta. Lisäksi siihen sisältyy 23 peruskorjaushanketta. Vuokra- ja osakehankeohjelmaan sisältyy lisäksi kuusi päiväkotihanketta.

Varhaiskasvatusviraston hankkeiden tarve perustuu väestöennusteisiin ja alle kouluikäisten lasten määriin. Uusilla alueilla varaudutaan järjestämään kunnallisia päiväkotipalveluja noin 61 prosentille 1–6-vuotiaasta väestöstä. Väestöennusteen mukaan lasten määrä lisääntyy vuosina 2013–2018 runsaalla 4300 lapsella, minkä arvioidaan aiheuttavan 2 440 päiväkotitilapaikan tarpeen. Tällä hetkellä rakentamisohjelmaan sisältyy suunnitelma 2 020 tilapaikan toteuttamisesta.

Esittelijä

Talous- ja suunnittelukeskus on pyytänyt 24.5.2013 mennessä varhaiskasvatuslautakunnan lausuntoa kaupunginhallitukselle valtuutettu Yrjö Hakasen ym. talousarvioaloitteesta, jossa esitetään, että varhaiskasvatusviraston vuoden 2014 talousarvion raamiin ja taloussuunnitelman 2014–2016 pohjaan lisättäisiin päivähoidon kehittämiseen kaupungin omana toimintana ja lähipalveluna 5 milj. euroa käytettäväksi mm. ryhmäkokojen pienentämiseen ja alan korkeakoulututkinnon suorittaneiden työntekijöiden palkkaamisen lisäämiseen.

Aloitteessa esitetään lisäksi, että investointiohjelmassa huomioidaan lasten päiväkotien rakentamisen lisätarve ja että päiväkodit toteutetaan uusille alueille heti asuntotuotannon alusta alkaen.

Lausuntoa on pyydetty myös opetuslautakunnalta ja kiinteistölautakunnalta.

21.05.2013

Vakaj/5

Esittelijä

varhaiskasvatusjohtaja
Satu Järvenkallas

Lisätiedot

Armi Vaden, taloussuunnittelupäällikkö, puhelin: 310 43346
armi.vaden(a)hel.fi

Liitteet

1 Hakanen Yrjö talousarvioaloite Kvsto 13.2.2013 asia 42

Tiedoksi

Talous- ja suunnittelukeskus
Kaupunginhallitus